

BEREGI ÚJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKŰ HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beregszász, Bocskay-utca 6.	Főszerkesztő: Felölös szerkesztő:	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. Kiszágitások részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.
Laptulajdonosok: a szerkesztők.	Dr. Kubowich Géza. Nagy Ernő.	Hirdetési díjak: 30 szög 1 kor. 60 szög 2 kor. 100 szög 4 kor. 200 szög 6 kor. Nyilttér petit sora 60 fillér.

A hegyvidéki segítő akció és a kultúra.

Alig pár hónappal ezelőtt került ki a sajtó alól az a 80 oldalas füzet, melyből végre alkalom van a kívüllőknek is hitelesen tájékozódni afelől, hogy tulajdonképpen mit is végzett az előbb *Egán Ede*, majd *Kazy József* vezetése alatt működő hegyvidéki kirendeltség.

Összefüggő képet eddig nem alkothatott magának még az érdekelt vidéki sajtó sem. A nyilvánosság ez organumaiban heves polémiák is folytak már e tárgyról, de többnyire tájékoztatatlannak bizonyultak maguk a vitatók is, mert kiki csak egy egy oldalról láthatta az akciónak egy-egy részletét. S he a beregi, ugoosai, máramarosi összes újságoknak összes e tárgyról megjelent cikkeit is figyelemmel kísérte valaki, sőt a kirendeltség száraz kommunikéit, üzleti jellegű hírdetéseit is mind egymás mellé rakta, akkor is homályos, mozaikhatású képpel kellett beérnie az ügybarátnak egészen a jelzett rendszeres jelentés megjelenéséig.

Arra, hogy a fővárosi napilapok mily téves információk alapján irkáltak, nem is kell szót vesztegetni. Egyrészt eg- ket verő dicsőhymuszokat zengtek a honmentő nagyszerű munkáról, másrészt az ócsárlás és lekicsinylés terén mentek a végletekbe.

A kirendeltség emberei, — magukra vessenek ezért — nem iparkodtak eloszlatni a homályt s így önkénytelenül tápot nyert a gyanu, hogy az a homály az akcióra nézve „jótékony.“

Nos és most, amikor lelkiismeretes figyelemmel végig olvastam a különben igazán mesterien megfogalmazott jelentést: — megvallom még mindig maradtak kívánni valóim.

Nagyon is olyan a jelentés, mintha az kizárólag a miniszter számára készült volna. Az akcióval hivatalos összeköttetésben nem álló ember előtt még igen sok kérdés marad továbbra is abban a bizonyos „homály“-ban.

A jelentés nem elég részletes.

Rendkívül keveset foglalalkozik az- zal, hogy a kirendeltség egyes cselekményeinek mi lett a kézzelfogható és demonstrálható eredménye. A legkifogástalanabbak e tekintetben a földber-

letekről és a vetőmagkiosztásról szóló fejezetek.

A lentermelésről és selyemtenyész- tésről, haltenyésztesről szóló fejezetek ugyszólván csak frázisokból állanak.

A *fogyasztási szövetkezeteknek* so- kat vitatott ügyét alighogy érinti *Kazy ur*. Holott erre nagyon is kíváncsiak lettünk volna. Nemcsak azért, mert ez a kereskedelem létkérdését érinti, — hanem főként azért, mert ez volt az az üt- köző pont, melyen az *Egán és Páris Frigyes* összezőrdülése következtében az akció maga is a legveszedelmesebb válságba sodródott.

Kár volt felületesen elsiklani a tárgy fölött, mert hiszen az ügy rész- leteit ismerjük már, — ugye lehet egy- oldalú világításban — abból a röpirat- ból, amelyet az esztendő elején *Páris* kiadott: „Tájékoztató a ruthén-ak- cióval való működésem felől“ címen.

Csábító volna e pontnál hossza- sabban időznöm, — de soraimnak célja másfelé viszi tollamat. —

Azt akarom előtérbe állítani, mit tett *kulturális* téren a kirendeltség s mit nem tett, amit szerintem tennie kellett volna.

A „BEREGI ÚJSÁG“ TÁRCÁJA.

A m ú d a r a b. *)

Irta: *Csehov Antal*.

Az orosz eredetiről ford: *Zsatkovics Kálmán*.

A hóna alatt szorongatva valamit, ami a „*Berzeveja Vjedomoszi*“ 20. számába volt begöngyölve. *Szmirnov Szása*, anyjának egyetlen fia, savanyu arcot vágott és bement a doktor *Koselykov* dolgozó szobájába.

— Ah, kedves fiatal ur! fogadta az orvos.

— Nos, hogy érezzük magunkat? Mi jót hozott?

— *Szása* egyet rándított a szemével, a szívére tette a kezét és megindult hangon mondta:

— Tiszteltette önt, *Nikolajevics Iván*, a mama és köszönetét küldte . . . Én egyetlen fia vagyok az anyámnak és ön megmentette az életemet . . . kigyógyított egy veszélyes betegségből és . . . nem tudjuk, mivel hálaljuk meg ezt önnek.

— Jól van, fiatal ur! — szakította félbe a doktor, ellágyulva a hálától. — Én csak (Mutatvány a most megjelent *Csehov*: „Társ- a históriák“-ból)

azt tettem, amit más is megtett volna az én helyemen . . .

— Én egyetlen fia vagyok az anyámnak . . . Mi szegény emberek vagyunk és, természetesen nem fizethetjük meg az ön fáradságát és . . . ez nagyon bánt bennünket, doktor ur, ámbar, különben, a mama és én . . . egyetlen fia anyámnak, nagyon kérjük, legyen szives elfogadni hálánk jeléül . . . ezt a tárgyat, mely . . . nagyon drága tárgy, antik bronzból . . . ritka műdarab.

— Felesleges! — ráncolta össze a doktor a szemöldökét. — Nos, mire való az?

— Nem, kérem, ne utasítsa el, mormogta tovább *Szása*, lefejtve a borítékot. — Ön megsérti a mamát és engem, ha vissza- utasítja . . . Igen szép tárgy . . . antik bronz- ból . . . Megbaldogult atyánktól maradt ránk és úgy örizzük, mint valami drága emléket.

— Az én papám összevásárolta az antik bronzokat és eladogatta a műbarátoknak . . . Most a mama és én nem foglalalkozunk ezzel.

Szása kibontotta a tárgyat és ünnepé- lyesen oda tette az asztalra. Ez egy művészi kivitelű, antik bronz gyertyatartó volt. Egy csoportozatot ábrázolt: az alapzaton két női alak állott *Eva* kosztyimben és olyan hely- zetben, aminőnek leírásához nincs meg sem

a bátorságom, sem a megfelelő temperamen- tumom. Az alakok kacéran mosolyogtak és egyáltalában olyan kinézésük volt, hogy, ugy látszik, ha vissza nem tartaná őket abbéli kötelességük, hogy fentartsák a gyertyatartót, leugranának az alaplattól és olyan mulatsá- got rendeznének a szobában, amire még, ke- gyes olvasóm, gondolni sem illik.

Ránézve az ajándékra a doktor, lassu mozdulattal megvakarta a füle tövét, egyet krárogott és határozatlanul kifujta az orrát.

— Igen, a tárgy, tagadhatlanul gyönyörű, — mormogta, — de . . . hogy is fejezzem ki magam, egy kissé . . . nem irodalmi iz- lésű. Ez már nem kivágtott ruha, de az ör- dög tudja mi . . .

— Miért?

— Nemcsak *Szuchovorszki*, de maga az ördög sem gondolna ki gyalázatosabb dol- got . . . Hisz az asztalra tenni ilyen fantaz- magóriát annyit tenne, mint bepiszkolni az egész lakást!

— Milyen különös szempontból nézi ön, doktor ur, a művészetet! — mondta sértődve *Szása*. — Hisz ez műtárgy, nézze csak meg! Annyi szépség és művészet van rajta, hogy a lelket áhitatos érzés tölti el és könyek to- luhak az ember szemébe! Ha az ember ilyen

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és or- vosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszer- vek hurutos bajoknál, úgymint idült bronchitis, sza- márhurut és különösen lábadozóknál influenza után**

ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszüntet az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úvegenként 4 koronáért képható. Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

Jól tudom a generális ellenvetést, amely így hangzanék:

A kirendelő hatóság a földművelésügyi minisztérium s így ezen a téren tenni nem lett volna köteles semmit sem, amit tett a maga jószántából tette a kirendeltség, azt köszönjük meg azok a tanügyi bácsik, akik mindig a kultura nevű vesszőparipán nyargalásznak, kritikának helye tehát itt nincs.

Erre kettős feleletem van.

Először is elismerem, hogy az akció nem hagyta figyelmen kívül a gazdasági elméleti szakismeretek terjesztésének ügyét, gondolt a népkönyvtárakra is, dicséretre méltó buzgalmat fejtett ki állami népiskolák felállítására körül: de szerintem *e téren még sem tett eleget*, nem is szólva arról, hogy a közművelődés emelésének még sok más igénybevehető tényezői is vannak.

A második feleletem pedig az, hogy mint a jelentő maga is felemlíti: „a hegyvidéki kirendeltség a népmentés munkájában nemcsak a földművelésügyi minisztérium, de az *összkormány*nak is bizalmi szerve,“ minélfogva „valamennyi kormányágazat keretében hivatva van *kezdemenyezni s támogatni* oly intézkedéseket, pártolni oly *társadalmi* tevékenységet, melyek a szegény népszebb jövőjének felépítésére s a gazdasági s *kulturális* boldogulás akadályainak elhárítására alkalmasnak mutatkoznak.“

A kirendeltségnek tehát igenis *kötelessége volt* tenni a kulturáért azt, amit tett s igenis lehet beszélni arról, hogy 6 év alatt e téren többet is kellett volna s lehetett volna tennie.

Én azt hiszem, a kulturális fejlesztés sokkal többet ér s noha hatását nem lehet oly gyorsan konstatálni mégis nagyobb az és maradandóbb, mint a gazdasági tevékenység mesterseges galvanizálása, vagy pláne az állatoknak, vetőmagvaknak, gépeknek, halikráknak kiosztása.

Az „Ujság“ című elsőrendű napilapban pár nappal ezelőtt nagy feltűnést keltő vezércikket irt Kóbor Tamás, melyben azt a különös tételt variálja, hogy minálunk „a kulturális haladás az új politikai viszonyok mellett elébe vágott a gazdaságinak.“

E pontnál ugyan egész sereg elmondatás tolu a pennámra, melyek

között a legelső mindenesetre az, hogy még ugyis nagyon hátul vagyunk kulturánkkal az európai nemzetek között. De felesleges bizonykodnom, mert a sajátos tétel dacára a Kóbor Tamás fejtegetése is oda konkludál, hogy az „a riogató módszer, mely a szellemi tulprodukciónál a középiskoláktól való tartózkodásra int, *elfogult, káros, sőt veszedelemes.*“ S ilyen felszólítást intéz a nemzethez: „*Szegényebb osztályaink szereszték meg a magasabb intelligenciát*, megmaradván eddigi szociális helyükön, — ezzel azután igazán az egész társadalom intelligenciája emelkedik, anélkül, hogy kulturterhül ránehezédnek a dolgos szegénységre.“ stb.

Ime aki gondolkodik, habár egész művészettel vonultatja is föl a gazdasági materiális irányzat híveinek érveit, kénytelen elismerni, hogy *a jobblét kulcsa mégis csak a kultura kezében van.*

Ha rohamosan gazdagítaná is meg az állam egy valamiképen privilegizált terület részén a lakosságot: ez csak a kapzsiság szellemét keltené fel nemcsak az irigykedő szomszédokban, hanem magukban a segélyezettekben is.

Kielégíteni vagyoni tekintetben a nép nagy tömegeit nem lehet. Az ilyen eljárás, amennyiben az eo ipszo alkalmazandó volna lassanként más és más újabb és újabb területeken: *állami tönkhöz vezet.*

Ellenben, ha a kultura emelése volna a program élén s ennek eszközeit iparkodnának utánózva kicsikarni az államtól más vidékek lakói is, annak végső eredménye a nemzet egyetemének rohamos művelődése, szellemi megújódása, *egy magyar reneszánsz volna!*

De ne feledkezzünk meg most arról, hogy ez a cikkem a három északeleti vármegye viszonyaira vonatkozik.

Nos, már most, ha annyira félferne Kóbor Tamás szerint még az egész országra a közműveltségnek fejlesztése: *ennyivel inkább érezzük e követelmény horderejét mi, akik elszomorodva látjuk naponként azt a szinte hihetetlen elmaradottságot, amelyben szegény népiünk szynlódik.*

Ebbe a sötétségbe bevilágítani a kultura fáklyájával nem könnyű. Mert ami vármegyénk hegyeinek szakadékaiban elbujva él a nép legnagyobb

része. Ide annyi fáklya kell, ahány völgy van a hegyek között.

Fáklya és nem gyertyafény! Egy-egy állami iskola még nem elég. Az a négy osztály, amit a kis gyermek az iskolában tölt — pedig a nagyobbik fele négy osztályt sem jár — (még ha nem volnának is a földrajzi és éghajlati viszonyok miatti heteken át tartó kényszerszünetek,) bizony nem sok műveltséget képes adni az ifjunak s ami vidékünkön, férfikorára ezt a kevés ismeret is elfelejti a földműves ember. — a nők még inkább. S akkor kezd csak gyakorolni ismét az írás nehéz mesterségét ami emberünk, amikor a váltója alá akarja alakanyarítani a nevé.

És itt nem szabad megfeledkeznünk még egy nagyon fontos *nemzeti* szemponttól.

Nyíltan akarok beszélni.

Sokszor hibóztatták az előző kultuszminisztereket azért, hogy a magyar állam pénzen teremtenek nemzeti szi intelligenciát s nevelik ki s erősítik a nemzetellenes agitációkra fogékony népelemeket.

Ha e vádban sok igazság van is, akkor sem szabad e tételt ami vármegyénkben applikálni.

Ami vármegyénkben száz dos tapasztalat az, hogy aki a népből műveltsége folytán kiemelkedett, az siet — vérokonni képesokat is teremtve — a magyar nemzet ölelő karjaiba. Ami népünk ép akkor asszimilálódik könnyen, ha civilizáltabb lesz. Nincs itt szükség semmiféle tendenciózus magyarosítási akcióra.—

Ezt a megjegyzést figyelmébe ajánlom azoknak is, akik előszeretettel emlegetik, hogy népünk elmaradottságának s szegénységének egyik főoka a galíciai zsidók bevándorlása. Mert bár igaz az, hogy az a bevándorlott tincses, kaftános tömeg nem rokonszenves és semmiképen sem áldásos a népre így, ahogy van s a magyarságtól is idegen; de másrészt igaz az is, hogy, ha a kultura légkörébe jut a zsidó a második nemzedékben már hasznos elemévé lesz a magyar nemzet művelődési processussának. Az ő műveltségük emelése egy békés magyarosító akció.

Már most visszatérve arra az állításom a, hogy e civilizálásra irányuló

szépséget lát, megfelelkezik minden földi dologról . . . Nézze csak meg mennyi élet, mily könnyedség, kifejezés!

— Mindezt én jól értem kedvesem, — vágott közbe a doktor, — de hát én családos ember vagyok, itt szaladgálnak gyermekeim, itt járnak a hölgyek . . .

— Természetes, ha a tömeg szempontjából nézzük a dolgot — mondta Szása — akkor, természetesen más színben látjuk azt a művészi alkotást . . . De ön, doktor ur, emelkedjék a tömeg fölé, annál is inkább, mert visszautasításával, mélyen ekeserit engem és a mamát is . . . Én egyetlen fia vagyok az anyámnak . . . ön megmentette az életemet . . . Mi odaajándékozzuk önnek a ránk nézve legdrágább dolgot és . . . én csak azt sajnálom, hogy nincs meg nálunk a párja ennek a gyertyataónak . . .

— Köszönöm, galambom, nagyon le vagyok kötelezve . . . Adja át tiszteletemet a mamának, de biz' Isten, itélje meg, nálam itt a gyerekek szaladgálnak, . . . hölgyek fordulnak meg . . . No, különben, hadd maradjon! Önt nem lehet meggyőzni! — örvendett meg Szása. — Tegye ön ezt a gyertyatartót ide e mellé a váza mellé. Milyen

kár, hogy nincs párja! Milyen kár! No, Isten önnel, doktor ur!

A Szása távozása után, a doktor sokáig nézegette a gyertyatartót, vakarta a füle tövét és gondolkodott.

— A dolog, tagadhatlan, pompás, gondolta magában — és kár eldobni . . . Itt nem maradhat . . . Hm. . . Ez aztán a feladat! Kinek kellene odaajándékozni? Hosszas gondolkodás után eszébe jutott egyik jó barátja, Uchov ügyvéd, akinek némi perköltéssel tartozott.

Ez pompás lesz, határozta el a doktor. — Ő mint barátom, nem akar tőlem pénzt elfogadni és így igen helyes lesz, ha neki ajándékozom ezen tárgyat . . . Elviszem hát neki ezt az ördögös figurát! Különben ő is nőtlen ember és könnyelmű.

Nem halogatva az ügy elintézését, a doktor felöltözött, elvitte a gyertyatartót és elment Uchovhoz.

— Jó napot, pajtás! — mondta, otthon találva az ügyvédet. — Dolgom van veled . . . Eljöttem pajtás, megkér szólni a fáradásodat . . . Pénzt nem akarsz elfogadni, fogadd hát el legalább ezt a dolgot . . . pajtáskám te . . . Pompás egy dolog!

Meglátva a dolgot, az ügyvédén leihatlan lelkesedés vett erőt.

— Ez aztán a műtárgy! — kacagta el magát — Ah, vinné el az ördög, csakis az ördögök gondolnak ki ilyen műtárgyat! Nagyszerű! Elragadó! Hol vetted ezt a gyönyörű dolgot?

Kiöntve a lelkesedését, az ügyvéd aggodva az ajtóra tekintett és azt mondta:

— Te csak pajtás, vidd el az ajándékokat. Én nem fogadom el . . .

— Miért? — ijedt meg a doktor.

— Hát azért . . . Megszokott itt fordulni az anyám, a kliensek, sőt a cselédségtől is restelném . . .

— Nem — nem — nem . . . Nem utasíthatod vissza, — hadonázott a kezével a doktor. — Ez disznóság volna tőled! Valóságos műtárgy . . . mennyi élet . . . kifejezés . . . Beszélni sem akarok! Megsértés!

— Ha legalább be volna kenve vagy fügefalevélkékkel beagatva . . .

De a doktor még jobban kezdett hadonázni a kezével, kiugrott az Uchov lakásából és örvendve hogy megszabadult az ajándéktól, hazament . . . Távozása után az ügyvéd megnézte a gyertyatartót, megtapogatta minden oldalról az ujaival és a dok

akciónál nem elegendő az állami elemi iskolák felállítására: — itt kezdem meg a kirendeltséggel szemben való kritikámat.

Mindenekelőtt kérdelem, ha a közigazgatásnak van a nép jólétét előmozdító mindenféle állami tevékenységre hivatott szerve, közege: miért kell akkor külön kirendeltség?

Azért, mert — valljuk meg — e vármegyék területén igen sokat mulasztott a közigazgatás; a paragrafusoknak eleget tett, de nem érezte magában mindenik hatósági közeg azt a hivatottságot, hogy a népek atyja legyen. S ma már oly nagy és sok a mulasztás, annyi volna a teendő, hogy a közigazgatási apparátus nem elég.

De nem elég annak a kirendeltségnek személyzete sem, noha az ő működésüknek az állam kincstára adja meg a súlyt.

Csak úgy lehet eredmény, ha az egész magyar intelligenciát be tudja vonni a kormány a maga akciójának munkatársául.

Állami iskolák felállításához nem kell kirendeltség, azt egy kötelességtudó tanfelügyelő és alispán megcsinálják, csak adjon rá pénzt az állam.

A kirendeltség kötelessége lett volna kezdeményezni és támogatni társadalmi jellegű kulturális mozgalmakat.

A kirendeltségnek fel kellett volna ébresztetni a társadalom rokonszenvét a nép iránt s a nép bizalmát a magyar intelligencia iránt!

És ezt nem tette a kirendeltség.

Hivatalos nyilatkozatokban hangsúlyozták ennek szükségét, de a valóságban épen nem igyekeztek erre.

Még a sajtót is ignorálták. Mindig csak a közigazgatási hatóságokkal s a görögkatolikus papsággal tárgyaltak.

Nem volt csoda, ha azzal gyanúsították kezdetben az akciót, hogy az direkté a kormányznak és nem a nemzetnek, némileg pártpolitikai jellegű, némi magyarosító, némileg antiszemita jellegű manővere, némileg a gr. kath. ruthén papság önszegélyző szövetsége stb.

Az akciót vezető férfiaknak karakteréhez ma kétség nem fér, jóhiszeműségüket is elismerjük.

De mégis nagy kár az, hogy a hivatalos beszámolóban nincs meg a distinkció a tekintetben, hogy hol és mily mérvben részesült segélyben a ruthének kivül a zsidó nép, mely szint' oly nyomorultul szegény s csak nagyobb szorgalma miatt gyarapszik gyorsabban s mennyit kapott a beélt s a segélyt legalább is oly mérvben megérdemlő magyarság? Ez a részletezés sok vádnak huzta volna ki — méregfogát. —

Sajnos, tény az, hogy — miért, miért nem — az intelligencia az Egán idejében visszavonult a kirendeltségtől s nem vettük észre, hogy ismét igyekeztek volna a szétszakadt szálakat összesodorni.

Pedig én azt hiszem, ebben van az akció sikerének kulcsa.

S hogy konkrétan fejezzem ki ideáimat, szerintem még a következő programot kellene magáévá tenni a kirendeltségnek.

Alakítani kellene — a vidék történelmi tradícióinak megfelelően — *kurucdal-ápoló dalárdákat, ifjúsági egyesületeket, kikölszönző népkönyvtárakat*, de nem egyet ám, hanem minden nagyobb faluban, ahol egy néhány magyarul irni-olvasni tudó ember vagy iskolát-járt gyermek van; küzdeni kellene az *alkohol ellen mértékletességi egyletekkel*; állítani kellene minden faluban *nyári óvodákat*, nagyobb falvakban árvagyermekeknek *menházat*, aggók menházát kellene alapítani s olyan munkaműhelyeket, melyekben testileg gyöngék, sőt nyomorékok is foglalkozást találnának. Szervezni kell a nagyobb falvakban *olvasóköröket*. Buzdítani kell a városokban lakó *intelligenciát* arra, hogy *vasárnap délután a falvakra kirándulva ott tartsanak népies, hasznos szórakoztató, nemesítő előadásokat, szavatelőadásokat, mutassanak be ének és zeneprodukcioikat*. Alapítani kellene a vidék számára népies *gazdasági jellegű lapot*. Gondoskodni kellene különösen a községeknek jobb *közegészségügyi ellátásáról* szaporítván a kórorvosok-számát; meg kellene ismertetni a népet a *hygienea* törvényeit.

Fejleszteni kell a *fürdőügyet* és a *turisztikát*, hogy az intelligencia sürűben érintkezzen a néppel. Irtani kellene

a *babonát*, a *káromkodást*, a *durvaságot*, fejleszteni a *tisztaság iránti érzéket*.

Különös gondot kellene fordítani a kirendeltségnek arra, hogy a tanítókkal, előjárókkal együtt *kulassák fel a nép gyermekeit, ifjai között azokat, akikően valamely irányban nagyobb tehetség mutatkozik* s azokat ne engedjék elkallódnia, hanem segítsék be földműves iskolába, polgári iskolába, iparos vagy kereskedő tanoncnak (ez utóbbi irányban történt is valami) — vagy akár gimnáziumba; — hogy egy tehetség se kallódjék el a hegyek között.

De nem folytatom tovább. Végre is nekem nem lehet feladatomban a programkészítés.

Csupán arra akartam felhívni az intéző körök és a nagy közönség figyelmét, hogy a kulturális tevékenység legyen a felvidéki segítő akcióban extenzívebb és intenzívebb s e munkában a kirendeltség és a társadalom fogjon össze!

Abban az illúzióban ringatom magamat, hogy ez esetben mélyebb, maradandóbb, és nemesebb hatást gyakorolna a magyar állam a mi felvidéki népünkre s a kirendeltség nagyobb rokonszenv mellett folytatná — különben így is áldásos — munkáját.

Dr. Gergely György.

Felekezetek viszálykodása.

A mi Urunk Jézus Krisztus születése utáni 1904-ik esztendőben ilyen kérdéssel is foglalkoznunk kell. Mikor a felvilágosultság napja áldásosan szertehinti aranysugarait, mikor minden embernek csak a tökéletesedésre kellene törekednie s helyeselnie kellene mindent, ami erre vezet, helytelenítene mindent, ami ezt hátráltatja, még mindig akadnak emberek, kiknek fogalmuk sincs az Istenségről, bár nevét ajkukon viselik s akiket nem a szeretet, a jó, a szép, az igaz köt vallásukhoz, hanem a megszokás, a külsőség, a nagy ismeretlentől való félelem.

Mindez szomorú ugyan, de még sem volna egymagában olyan nagy baj. Korlátolt emberek mindig valának, sőt mindig ezek tették az emberiség zömét. A Megváltó követői, sőt apostolai között is kevés volt olyan, aki igazán megértette a nagy eszméket, a világinéző gondolatokat.

De nem csak bárgyu népség mozog a földön, hanem rosszakaratú is. Azokat értjük, akik gondosan eljárnak ugyan az isteniszteletre ájtatosan szunyókálnak a prédikációk alatt, buzgón énekelnek minden temetésen, de akik nem segítenek embertársukon, örvendenek annak kárán, boszankodnak öröme felett csak azért, mert az — más vallásu.

Az ilyen ember nem vallásos ember. Az ilyen embert nem a szeretet, de a gyűlölet vezérli. Gondolata bűn, érzése átok. A vallás szó, amit ajakán hord, hazugság. Az ájtatosság, mely arcán látszik, képmutatás.

Veszedelemes az ilyen ember mindenütt a föld kerekességén, mert megbontja a békét, megzavarja a többiek nyugalmát, hátráltatja a haladást s gyűlölség magvát hinti szét a többiek között. Megmételjezi a családot, elrontja a jövőndő nemzedéket. Feldulja városok, vármegyék csendjét, gátolja a nemzet munkásságát.

De ha másutt veszedelem az ilyen ember, úgy százaszoros csapás az a mi hazánkban a sokat küzdőt, ezer ostort szenvedett, ezer könyvet hullatott Magyarországon.

Nem volt a magyarnak nyugta e földön sohasem, Ázsiában a szabad puszta volt hajléka, kő volt a párnája, hűvös szél a takarója. Párducos Árpád királyi házának uralkodása idejében temérdek volt az ellensége. Mennyi kapzsisággal, mennyi kevélységgel, mennyi álnoksággal, kellett megküzdenie. Amióta pedig idegen családok uralkodtak felette, volt e nyugta csak egy percig is? Ezer nemzetség, száz nemzet történetében nincsen annyi kínzó fájdalom, gyötrő keserűség, szét-

tor példájára, sokáig törte a fejét afelett: mit csináljon az ajándékkal?

A dolog gyönyörű — okoskodott — eldobni kár, magamnál tartani illetlenség. A legjobb lesz — odaajándékozni valakinek . . . No hát odaajándékozom ezt a gyertyatartót ma este a híres komikusnak, Saskinnak. A kutya szereti az efajta dolgokat és hozzá ma jutalomjátéka van . . ."

Amint gondolta — úgy lett. Este a gondosan begöngyölt gyertyatartót átadták Saskin komikusnak. Egész este ostromolták a komikus öltözőjét a férfiak, kik gyönyörködni jöttek az ajándékban, egész idő alatt lelkesült zaj és nevetés uralkodott mely sokban hasonlított a lönyvitésre . . . Ha egyik vagy másik művész jött az ajtó elé és kérdezte: „szabad bemenni?” — rögtön hallatszott a komikus rekedt hangja:

— Nem, nem, anyuskám! Nem vagyok felöltözve.

Az előadás után a komikus a vállát vonogatta, a kezével hadonázott és azt mondta:

— No, hova teszem én ezt az ocsmányságot? Hisz nekem magánháznál van lakásom! Nálam megfordulnak a színésznők!

Ez nem fénykép, nem dughatja el az ember a fókba!

— Ön meg uram, adja el, tanácsolta a fodrász, mialatt a komikust vetkőztette. Itt lakik a külvárosban egy vén asszony, aki antik bronzokat vásárol . . . Menjen és kérdezősködjék Szmirnóvné után . . . Ismeri mindenki . . .

A komikus szót fogadott . . . Két nap mulva doktor Koselykov a dolgozószobájában ült és homlokára téve az ujját, a gyomorsavak felett elmélkedett. Hirtelen kinyílt az ajtó és a dolgozószobába berepült Szmirnóvné Szása . . . Mosolygott, ragyogott és egész alakja boldogságot lehel . . . A kezében valamit tartott újságba göngyölvé.

— Doktor ur! — kezdte, lihegve. — Képzelve az örömet! Szerencséjére sikerült megszerezni az ön gyertyatartójának a párját! A mama olyan boldog . . . En egyetlen fia vagyok az anyámnak . . . ön megmentette az életemet . . .

És Szása a hálás érzelmektől reszketve, odatette a doktor elé a gyertyatartót. A doktor felnyitotta a száját, mondani akart valamit, de nem mondott sen mit: a szél megütötte a nyelvét.

foszlott reménység, vad kétségbeejtés, elnyomott szabadság, mint a magyarnak történetében.

Nyissatok fel a történelem lapjait és mutassatok csak egy emberöltőt, ami alatt a magyarság szabadon kifejtette volna azt az őserőt, azt az istenadta tehetséget, ami benne lakozik? Mondjatok csak egy évtizedet is, amikor elmondhatta volna: hálát adok néked én Isteném, magyarok Istené, elértem azt, amit akartam, most nyugton lehetek.

Nem tudtok nekem ilyen időszakot mutatni. Mindenütt kin, jajszó, rombolás, cselvetés. Mindenütt ott van az ellenség, az álnok barát, az áruló, a szolga, a hóhér!

Es mégis, most, amikor egy kis megpihenésünk van, ugyan van lelketek felekezeti viszálykodásokkal meggátolni a nemzeti erőt? Mikor egyesülnünk kellene minden téren, minden irányban, minden célra, van merészségtek a visszavonásra?

Egy atyának fiai vagyunk, egy nemzet tagjaivá tett a gondviselés. Közös a földünk, közös a nyelvünk, közös a történelmünk. Egy az érzésünk, egy a gondolatunk. És még sem tudunk egyik lenni a jóban, az igazban?

A feikezetünk lehet ugyan különböző, de ez nem lehet viszálykodásra ok. Kiki őrizze az ő hitét szívében, kiki imádja Istenét úgy, ahogy ő legjobbnak gondolja. De ne csináljon az imádságból üzletet, ne tartson botot a kezében, akkor, amikor ima van ajakán.

Ha valakiben nincs meg a mások meggyőződése, — a mások vallása iránti tisztelet, az fojtja magába oktalan elméje bűnös gondolatait, de álljon félre a többiek útjából. Gondolja magában, amit tetszik, de ne botránkoztasson meg másokat, ne zavarja meg embertársai nyugalma. Sajátítsa ki magának az Istent, de ne szóljon róla senkinek. Legyen boldog a háborodottságában.

Aki pedig nem hajt a jó szóra, az csak folytassa fertelmes munkáját. A többiek ne adjanak rá semmit, kerüljék el, mint a békát, hadd haladjon a maga göröngyös útján. Ügyet se vessenek reá a szegényre, a nyomorultra, a szánandóra. És sajnálják meg a szerencsétlent s imádkozzanak érte!

Dr. Kubowich Géza.

VÁRMEGYE. VÁROSOK.

Rákóczi temetése.

A belügyminiszter értesítette a vármegye közönségét, hogy *Rákóczi hamvait Kassán temetik el.*

Indokolja ezt azzal, hogy Kassa városa középpontja volt Rákóczi működése színhelyének s most az összes személyi és történelmi vonatkozások ezt a helyet fűzik legszorosabban Rákóczihoz, atyja és anyja is e város falai között pihennek a kassai dombban.

A f. hó 26-i városi közgyűlésről.

A törvényhatóság tudatta a várossal, hogy a 12.000 k-ás gimnáziumi járulékát nem vállalhatja át, hanem kérvényt ad be a v. és k. miniszterhez, hogy ez a városnak említett terhet engedje el vagy legalább mérsékelje.

A város nagy kölcsönének *konverziója* tárgyában hozott törvényhatósági határozat ellen Szabó Albert hitelint. igazgató felülvizsgálati kérelmet adott be elkészen. A tanács azt elutasította. Most tehát az Andrassy-utcát valahára meg fogják nyitni. Elég helytelen dolog volt ezt a fontos dolgot egy ügyis *elkészt* beadványnyal hátráltatni s a várost 1, esetleg 2 évi vámjövedelemtől elűtni. Ilyen is *csak nálunk történhetik.*

Az esküdtek alaprajstromának összeállításához a képviselő testület *Kallós* Tivadart és *Toldy* Ignácot küldte ki.

Az aszfaltozási munkálatokra nézve beadott ajánlatok közül a Magyar Aszfaltozási r. t. ajánlatát fogadták el.

Az 1903. évi ebadó számadást elfogadták Ugyszintén elfogadták a piaci rendtartás és helypénzszedési szabályrendeletre vonatkozó javaslatot is.

A lakbérleti szabályrendeletnek kinyomatását határozták el.

Ezeket felül több kisebb érdekű ügyet intéztek el.

A vármegyei tisztviselők fizetés-emeléséről.

A miniszter rendelete szerint a felemelt fizetést már e hó utólján meg kellett volna kapniok a vármegyei tisztviselőknek. Ez nem történt meg, azonban erről a vármegye vezetősége nem tehet, mert az újabb állások rendszeresítése miatt a határozatot ki kellett hirdetni s ezt a vezetőség, amint csak lehetett, vagyis folyó hó 14-én meg is tette. Különben legyenek nyugodtak a vármegyei tisztviselők, mert fizetési többletöket a jövő hó első felében okvetlenül megkapják.

Templom és iskolaavatás Gáton.

Valóban lélekemelő ünnepély folyt le f. hó 24-én Gát községben. Ekkor avatták fel a felújított ref. templomot, az ujonnan épült papi lakást és ref. leányiskolát. Az ünnepélyen a vármegye minden vidékének s majd minden társadalmi osztályának számos tagja jelen volt. A gáti urbéres közbirtokosság, melynek majdnem minden tagja református, a fenti építkezésekre egy erdejének vételárát mintegy 35000 korona összegig felajánlotta, fényes tanujelét adván kulturális törekvéseinek.

Az ünnepély d. e. fél 10 órakor kezdődött. Az egyházmegye részéről jelen voltak *Uray* Imre orsz. gyűlési képviselő, főgondnok, *Sütő* Kálmán munkácsi esperes, *Csoó* Zsigmond t.-szalkai, *Szentimrey* József izsnyétei lelkészek, e. m. tanácsbírók. *Balogh* Sándor jámos-atyai, *Vigváry* Mihály nagybereg-i, *Papp* János bucsui, *Abaházy* Lajos t.-keresényi, *Róthe* Lajos asztélyi, *Bartha* József k. bégányi, *Fásster* Kálmán m.-jános, *Czövek* János zápszonyi lelkészek, *Bary* Gyula és *Varga* Péter s. lelkészek.

A vármegye részéről megjelentek *Gulácsy* István dr. főjegyző, *Papp* Imre és *Péchy* Aladár szolgabírók, dr. *Simon* Endre aljegyző, *Nagy* Béla árvászeki jegyző és *Kabácsy* Ernő közig. gyakornok. Az uradalom tisztikara részéről *Nedeczey* János orsz. képviselő, uradalmi kormányzó, *Farkas* Imre főfelügyelő és *Turcsányi* Géza urad. mérnök; a beregszászi kir. törvényszék képviselőjében *Vekerdy* Pál, *Köves* Antal dr. bírók és *Sikló* Endre albiró, az ügyészség részéről *Gulácsy* Pál dr. és *Szabó* Bertalan dr. alügyészek; a beregszászi ügyvédek közül *Belényesi* András dr. *Toldy* Ignác és *Szopó* József voltak jelen. Ott voltak még: *Horthy* Gyula, t.-szalkai földbirtokos, *Virányi* Béla kir. s. mérnök, az építkezések tervezője, *Sárkány* Gábor munkácsi áll. iskolai igazgató stb. stb.

A kívül s belül ujonnan festett, új tővel ellátott és bádogozott templom szorongásig megtelt uri közönséggel, míg a templom kertjét a falu s a környék gazdaközönsége foglalta el. A szokásos ének után *Sütő* Kálmán esperes lépett a szószékre s költői szárnyalásu imát mondott. Utána *Csoó* Zsigmond e. m. tanácsbíró tartott magas színvonalu egyházi beszédet. Az istenisztelet végeztével *Szentimrey* József e. m. tanácsbíró megható keresztelő beszédet mondott egy újszülött felett. Azután az egész gyülekezet az urvacsorát vette magához *Vigváry* Mihály és *Papp* János lelkészek kezéből, akik megelőzőleg könyörgést tartottak. Legmeghatóbb pontja volt az ünnepségnek az ősz *Kovács* Gábor és *Király* Julianna gáti lakosok, 50 éves házasságuk újbuli esketése. Az esketési beszédet *Róthe* Lajos asztélyi lelkész tartotta könyvekig megindítva a hallgatóságot. Ezalatt a külvív híveknek *Sárkány* Kálmán mondott beszédet s az urvacsoraszót *Bartha* József és *Fásster* József teljesítették.

A templomavatási ünnepély ezzel véget ért, a közönség a templommal szemben, az országút tulsó oldalán épült, ev. ref. leányiskolához vonult, mely 2 iskolaszobát foglal magában a megfelelő tanítólakással és mellékkeliségekkel. Az avató imát *Bury* Gyula segédlelkész tartotta szép előadásban, ezután *Uray* Imre képviselő, e. m. főgondnok mondott erős protestáns érzéstől áthatott avató beszédet.

Azután az új lelkészi lakás udvarán e célr. készített leveles szinben a mintegy 120 főnyi társaságot az egyházközség pompás ebéddel vendégelte meg. A társaságban résztvett 25 urihölgy is.

Az ebéd előtt *Sütő* Kálmán esperes patriarkális módon szép imát mondott, melyben áldást kért a jelenlévőkre és az egyház tagjaira. A 3. fogásnál ugyanúgy ékes szavakban köszöntötte fel a tágabb értelemben vett „nyáj” legfőbb „pásztorát”, a legelső magyart.

Utána *Uray* Imre e. m. gondnok képviselő éltette a gáti egyházközséget, annak előjáróságát s közte *Sütő* Áron lelkészt. Majd *Szentimrey* József izsnyétei lelkész érdekes refleksiókkal tett beszédjében éltette *Beóthy* főispánt, ki katolikus léte az ünnepeken való részvételével bizonyította vármegyéje közönsége iránti érdeklődését. Erre a főispán sürü tapsoktól többsz. ir. felbeszakított beszédében hangsúlyozta, hogy valóság tekintetében különbséget nem ismer, őt csak a nemzeti szellem élesztése s a magyarság előrevitele vezérli. Gát községére ültette poharát *Majd* Nedeczey képv. éltette szép szavakban az egyházmegye buzgó előjáróságát s különösen annak egyházi és világi gondnokait. *Gulácsy* várm. főjegyző Beregszász vármegye jelenlevő papságának egészségére ültette poharát, *Papp* János bucsui lelkész viszont a vármegye tisztikarát éltette. Utána *Csoó* Zsigmond, a faradtságot nem ismerő páratlan háziasszonyt köszöntötte fel. Majd *Uray* Imre *Gulácsy* főjegyzőért és *Nedeczey* képviselőért mondott felkösz. n. őt. A házigazda köszönetét tolmácsolta *Tisza* István gr. min. elnöknek ügyükben tanúsított jóindulatáért, őt éltette. Beszéltek még: *Toldy* Ignác, *Farkas* Imre, *Szopó* József, majd újból *Sütő* Kálmán, ki a kézműveseket éltette stb. Az ebéd, mely alatt *Bánók* beregszászi zenekara játszott, a késő délutáni órákban ért a legkitünőbb hangulatban véget. Végül a fiatal-ság táncra perdült; az idősebbek pedig folytatták a poharazást szellemes dikciókkal, *Farkas* Imre pedig gyönyörű hegedülésével tette még hangulatossabbá az együttlétet. A mulatság másnap a késő reggeli órákban érte végét.

A szíves látás s az ünnepély pompás volta a házigazdát; *Sütő* Áront és nejét, szül. *Sikló* Mariskát dicsérel.

— yb.

Lawntennis táncostély.

Elérkezett a nagy nap, amelyen közel három hónapi hosszú szünet után a fiatalság végre kielégíthette táncokívét.

Szombaton, 23-ikán este, tekintetbe véve hogy sokan fürdön nyaralnak, mondhatjuk, szép számú közönség jelent meg a városi fürdőkert zöld galyakkal feldisztat helyiségében. Kilenc óra körül elkezdődött a tánc és rövid megszakításokkal csaknem napkelteig tartott. Két négyes volt, melyek közül az elsőt 18 pár táncolta. Mindvégig kedélyes családi hangulat uralkodott. Nagyban fokozta a közönség tánc kedvét az állandó friss levegő, amit különösen a tágas és szellős helyiségnek köszönhetünk.

Vendéglős és cigány egyformán részlegáltak az elismerésre. Előbbi ugyan csak a felszolgált ételek és italok jósága tekintetében, mert abbéli eljárását, hogy a cukrászt hir szerint személyes ellenségeskedésből be nem bocsátotta a kertbe: kvalifikálatlan-nak, sőt egyenesen megtorlandónak tartjuk. A mulatság anyagilag is sikerült. Célja volt: költséget szerezni a fürdőkert bérlője által felállított második tennisgrand megvásárlására. Ebből a szempontból kifogásoljuk a sok apró ez tarka-barka papírzászlók felrakogatását, ami amellet, hogy szíkségtelen kiadást okoz, csunya és izléstelen is. Sajnálunk kell még, hogy a közönségnek az a k s tő edőke, amely a társadalom minden rétegében hangot adni, megjelenésével az effajta mulatságoknak súlyt kölcsönözni hivatva volna, most is mint több más alkalommal, távol tartotta magát.

Alábbiakban közöljük a jelenvolt hölgyek névsorát:

Asszonyok: *Barta* Ödönne (Nagymuzsaly), *Benda* Kálmánne, ifj. *Fedák* Istvánné, *Hodobay* Ada, *Hodobay* Emilne, *Hincsy* Sindorné, *Janka* Sándorné, *Pam* Józsefné (Bene) *Szabó* Albertné, *Szalay* Tamásné (Kassa), *Tar* Jánosné, *Warga* Sándorné.

Leányok: Ábrahám Böske (Budapest), Bay Margit (Tiszakeresztúr), Barta Margit (Vagymanzaly), Hodobay Melanie (Eperjes), Horthy Judith, Illiczky Gizuka és Ilona, Janka Jolán, Linner Mariska, Pám Irén (Bene), Sz. b. Jolán és Mariska Szalay Anna (Kassa), Szalay Mariska (Bassa), Tar Ilonka, Wa ga Viola

VEGYES HIREK.

* **Személyi hírek.** Szép Géza törvényszéki elnök szabadságát M.-Szigeten tölti. — Nemes József járásbíró családjával együtt Herkulesfürdőn nyaral. — Szarka Gyula ármentesítő-társulati főmérnök az északi tenger vidékére utazott.

* **Királyi kitüntetés.** A király Kazay József miniszteri osztálytanácsosnak a miniszter tanácsosi címet és jeleget adományozta.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kossy Andor budapestvidéki pénzügyi számtisztet a beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számellenőrré végleges minőségben kinevezte. — A v. és k. miniszter Kovács Mihály oklevel-s tanítót a felső-remetei állami népiskola reodes tanítójává kinevezte. — A főispán Dr. Györfly Aladár ügyvédjelöltet legközelebb közigazgatási gyakornokká nevezte ki. Az új gyakornok folyó hó 25-én tette le a hivatalos esküt. — A m. kir. kereskedelmiügyi miniszter Hodobay Emil beregszászi postafőnököt postafelügyelővé a VIII. fizetési osztályba, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Schmidt Alajos munkácsi állami főgymn. internatusi felügyelőt a fogarasi állami főgimnáziumhoz ideiglenes rendes tanárá a IX. fizetési osztály 2. fokozatába kinevezte.

* **Áthelyezés.** A király Malonyay Gyula beregszászi törvényszéki bírót saját kérelmére a nyíregyházi törvényszékhez áthelyezte.

* **Megbízás.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Dercsenyi Julia beregszászi állami polgári leányiskolai tanítónőt az igazgatói teendők vitelével megbízta.

* **Eljegyzések.** Jankovics József munkácsi főgimnáziumi tanár eljegyezte Wallner Albiniát Nagy Szombatban. — Gerber Antal tanár eljegyezte Papp Margitot, Papp József serbóczi gk. lelkész leányát. — Krafcik Gábor szolymai tanító Balajthy Berta szolymai tanítónővel — Balajthy István oroszvégi igazgató leányával — jegyet váltott.

* **Esküvő.** Popovics László munkácsi m. kir. postatiszt oltárhoz vezette Tóth István drágabártfalvai lelkész leányát.

* **Tartalékba helyezés.** A király kivételesen megengedte, hogy Pazár Zoltán munkácsi 11. ezredbeli honvédelmadnagyot — ki polgári szolgálatra lépett át — e redetartalékba helyezték.

* **Halálozások.** Erdőhegyi Miklós ilosvai szolgabíró felesége, szül. Melegh Margit P.-Darócson édes atyja házában, 26 éves korában, boldog házassága 3. évében váratlanul meghalt. Szülei, Melegh Gyula és neje sz. Varga Mária, férje: kisjenői Erdőhegyi Miklós, kis fia: Miklós és testvérei: Melegh László és Melegh Mariska gyászolják. — Jászay László — ki V.-Naményban 27 éven át működött mint tanító, f. hó 19-én 53 éves korában meghalt. 21-én temették el. A gyászjelentést: neje, továbbá Irén, Ilona, Anna és Zsuzsika nevű gyermeke, Kovács Erzsébet anyósa s Mihály, Biri és Mari nevű testvérei bocsátották ki. — Kazay József miniszteri tanácsost, a hegyvidéki kirendeltség vezetőjét nagy csapás érte. Neje, szül. Vécsey Oláh Anna f. hó 22-én este, 43 éves korában hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Temetést f. hó 23-án d. u. 5 órakor szentelték be a tükör-utcai 5 sz. házban. Ideiglenesen a kezelesi-úti temetőben temették el. Engesztelő m. sealdozatot f. hó 25-én mondtak Budapesten a Ferenciek templomában és Nemes Orosziban, Bars vármegyében. — Rhédei István — Rhédei János beregszászi segédtanfelügyelő és neje szül. Török Erzsébet fia, f. hó 21-én 20 éves korában meghalt. F. hó 22-én d. e. 1/2 10 órakor temették. — Almásy Sándor beregszászi ev. ref. kántor atyja: Almásy Menyhért 89 éves korában elhunyt.

* **Egyházigondnok választás.** A munkácsi rk. egyháztanács Hrehus Gyula

munkácsi takarékpénztári igazgatót gondnokává megválasztotta.

* **Megmarta a kutya.** Berki Pál m. vári lakos kutyája megharapta Borbély József 10 éves fiát, minek folytán a gyermek 14 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett.

* **Pusztít a vasut.** A Munkács felő jövő vonat mozdonyából kipattant szikrák több bátyui lakos szénaboglyját felgyújtották. — F. hó 19-én pedig Gróf Lónyay Elemérnek u. n. Főerdő-jét s 200 hold makkos, illetve 14 éves új ültetését s ezenfelül több ölfá deszkáját s slipperét gyújtották fel a vonat szikrái. — Kelemtelen meglepetésre ébredtek esütörtökön 21-én Bótrágy község lakói; a szomszédos gróf Lónyay Elemér tulajdonát tevő erdőszeg lángban állott. A dühöngő szél s a szárazság a mentési kísérleteket meghiusította s az erdő 3 teljes napig égett, míg csaknem egészen elhamvadt. A kár körülbelül 400,000 korona, mely megtérül, miután bebizonyult, hogy a tüzet a vasuti mozdonyból kiröppenő szikra okozta. — A nagybégányi Bodáky-tanyán folyó hó 21-én a vasutból kipattant szikrák 4—5 holdnyi, körülbelül 300 K. értékű sarjút felgyújtottak.

* **Verekezés.** Hupó Mihály középapsai és Márton János tiszta-fehéregyházi lakos, M. Vári községben összeverekedtek, miközben Márton János Hupó Mihályt súlyosan megsebesítette.

* **Táncmulatság Gecseben.** A gecsei ifjuság jul. 31-én táncmulatságot rendez a nagy-beregi zenekar közreműködésével. Személyjegy: 1 kor., családijegy 3 kor.

* **Öngyilkos béres.** Rögóta betegkedett Patáky Ferenc mezőkaszonyi béres. A makacs baj elvette életkedvét s 20-án szerdán borotvával torkát elvágta. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

* **Veres kakas.** Makaria községben Cziczai János földmives istállója és csürje ismeretlen okból kigyuladt és elégett. Az istállóban lévő, körülbelül 400 K. értékű állata, a csürjében lévő 80 K. értékű szénája, 200 K. értékű gazdasági eszközei is a tűz martalékai lettek. A biztosítással alig fog a kár felerésze megtérülni. A nyomozás adatai arra mutatnak, hogy gyertyával jártak a csürben. — Tisza-Ujhelyen özv. Nagyfejeőné háza s istállója folyó hó 21-én délelőtt megégett. — Mandel Mór surányi bérlő tanyáján e hó 21-én a kovácsház és egy cselédlakás leégett.

* **Kivándorlási ügynök.** Ungé-Bereg vármegye területére tengerentúli kivándorlók szállítására a belügyminisztertől Fischman Sámuel ungvári vállalkozó nyert engedélyt.

* **Felekezeti viszálykodás.** Azt írják lapunknak, hogy a b.-végardói reformátusok és katolikusok folytonos villongásban élnek egymással. A viszálykodásra legujabban az adott okot, hogy a reformátusok egy halvaszületett gyermeket a katolikus temetőbe temettek a nagy kereszt mellé.

* **Életunt katona.** A Somtól Bályu felé haladó vonatról a bótrágyi határban egy katona kiugrott. Életben maradásához kevés a remény.

* **Táncmulatság Ilosván.** A felvidéki társadalmi egylet Ilosván saját kerti helyiségében — kedvezőtlen idő esetén az állami iskola kerthelyiségében — augusztus hó 2-án táncmulatságot rendez. Kezdeté d. u. 6 órakor. Belépti díj: 2 K. Családijegy 5 K. A tiszta jövedelem 1/2 részét az ilosvai gk. templomban felállítandó szőszék költsége, másik 1/2 részét az egylet saját javára fogja fordítani. Felülfizetéseket szívesen fogad és hírlapilag nyugtázza az egyesület.

* **Késelés.** Szücs Sándor jándi földműves ös-zekülönbözött Vojtás Béla vásáros-naményi kertészszel. A veszekedés hevében Szücs Sándor kést rántott s Vojtászt veszedelmesen megsebesítette.

* **Megszökött huszár.** Verebik György beregszászi illetőségű egyén ki most a csernovitzi 10. huszárezrednél szolgált, ezredtől ismeretlen okból megszökött. A mezővári csendőrök Nagy-Muzsalynál elfogták s a 65. hadkiegészítő parancsnoksághoz be-
kísérték.

* **Lángban álló ravatal.** Misky Mariska nagyszöllősi hajadon meghalt ravatalán álló gyertyákat a hullanézó gyermekek felborították, miből a ravatal meggyult s a hullán lévő ruha elégett.

* Nagy-Lucska földvásárlása.

Nagy-Lucska körül azt írják lapunknak, hogy a községnek egy régi óhaja halad a teljesülés felé. Gróf Schönborn-Buchheim Károlynak ugyanis a község határában van egy 1700 holdas birtoka, mely eddig a község terjeszkedésének határát szabott. Ezért aztán sokan Amerikába vándoroltak ki, a minek ismét a szirma néven ismert mozgalom lett a következménye. A község régen vágyik erre az 1700 holdas birtokra s a napokban az illetékes tényezőkkel a tárgyalásokat megindította. Ajánlatos lenne, ha az ügyet a hegyvidéki kirendeltség kezébe venné, mert ha a földvásárlás megtörténik, beláthatatlan időnkig nem lesz Nagy-Lucska szociálista.

* **Körösvények.** Róth Gábor 7 éves herélt lovaról szóló rédiája elveszett. — Gláz Antal kis-bégányi lakos sötét pejszőrű 8 éves kancája, melynek hasa alatt 2 kinöves van, a kis-bégányi legelőről elbitangolt. — Lhrig Vilmos m. kir. járási erdőgondnok f. hó 17-én reggel Makkos-Jánosi és B. V. Ardó községek közt egy fekete irattáskát hivatalos iratokkal együtt elvesztett. — Kuhner Lajos n.-lucskai kerékgyártó a tiszaháti főszolgabírótól 1884. évben nyert ipari igazolványát elvesztette. — Mező-Kaszoniban egy pár bőrből készült lábszárvédőt találtak. — Gláz Antal kis-bégányi lakosnak 9 éves pejkanca lova elbitangolt.

* **Műkedvelői előadást** rendeznek táncmulatsággal egybekötve aug. 21 napán a nagy-szöllősi műkedvelők. A mulatságot az ottani Hungária-szálló nagytermében tartják meg. Színre kerül Guthi Soma és Rákosi Viktor 3 felvonásos bohózata.

* **Libalopás.** Nagy Bálint borzsovai csavargó és Danó József beregszászi cigány sármunkás üzletszerűleg úzik a lopást Borzsova községben. Stein Herskó 8, Bányi Albert 5, Blumberger Mór 1 és Farkas Lajos 2 libáját elemelték. Nagy Bálintot mint foglalkozás nélküli csavargót a m.-vári csendőrök elfogták.

* **Alapkőletétel.** A munkácsi új r. k. templom alapköleteteli ünnepélye augusztus 7-én lesz, melyen az egyház kegyura Gróf Schönborn-Buchheim Károly nevével együtt s a főispán is részt fog venni.

* **Le-készválasztás.** A gyulai ev. ref. hitközség lelkészszé Kun Béla fancsikai ev. ref. lelkészt választotta meg.

* **Betörés a templomba.** A beregszászi r. k. templomba ismeretlen egyének betörték a perselyt s abból 7—8 koronát elloptak.

* **Árterület osztályozása.** Az a bizottság, amelyet az ármentesítő társulat az árterület haszonarányos osztályozására kiküldött, működését egyelőre befejezte. A munkálatokat a társulat augusztus 2-ától 31-ig közszemlére ki fogja tenni.

* **Egy híres ügétő kimulta.** Báró Sennye István millenáris versenyfogátának egyik híres lovát a Holló párját a Mat-Camerontól származó Legényt folyó hó 26-án irtották ki Beregszászban. Kiirtásának oka hátulsó ballábanak csánkban való eltérése volt amely szerencsétlenség legyezés közben az istállóban következett be. A telivér Dr. Fedák István tulajdona.

TÖRVÉNYSZÉK.

Zárlat.

Ködböcs Sándorné, szül. Dobsa Mária atyja Dobsa Ferdinánd gondnokság alá helyezése iránt pert indított. Ebből kifolyólag a törvényszék zárlatot rendelt el az ilosvai 402. sz. tjkvbeli ingatlanra Dobsa Ferdinánd javára bekebelezett haszonélvezeti jogra. A kassai kir. ítélőtábla a zárlatot ideiglenesen nyilvánította. A beregszászi kir. törvényszék most a hivatalos lapban közhírré tette, hogy a zárlatot fenntartotta.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Csehov Antal. 'Tarka Históriak.'

Ez a címe annak a kötetnek, mely Csehov Antalnak, a most elhunyt világhírű orosz írónak elbeszéléseit foglalja magában, amelyek magyar nyelven

épen halála napján láttak napvilágot. A világirodalomban az orosz írók kerültek homlokterbe és ezek között első helyen áll Csehov Antal. A „Tarka Historiák” az orosz társadalmi élet alakjairól ad rajzokat teljes hűséggel. Élvezettel olvashatja és forgathatja könyvének minden lapját ifjú és öreg egyaránt; a lányok és ifjak épen oly mohón fogják követni lapról lapra a világhírű író ecsetét, élénk rajzaiban, mint a lélektani motívumokat kereső higgadtabb olvasók. Csehov e műve minden művelt és irodalom ember kedvelő asztalán méltó helyet foglalhat. A kötet 16 elbeszélést tartalmaz Zsarkovics Kálmán kitűnő fordításában, aki az orosz irodalmi nyelvnek kitűnő ismerője. Ugyancsak Csehov-tól „Az orosz életből” című elbeszélő kötet 10—12 nap múlva hasonló kiállításban és árban fog megjelenni. A diszesen kiállított, merített papírra nyomtatott kötet ára 2 korona és Lévai Mór könyvkiadóhivatalában jelent meg Ungváron. Kapható az ország minden könyvkereskedésében.

SZÉPIRODALOM.

Imre bácsi pénze.

Írta: Buday Sándorné, Ujhelyi Vilma.

Vagy pár hóval ezelőtt küldött nekem egy daloskönyvet, annak lapjai közt találtam egy ezer koronás bankjegyet is. Most mikor a házat eladtuk megírtam, neki, hogy azért adatik el, mert a tőkéből, több jövedelmet fogunk kiszorítani s egyszersmind kértem, hogy mivel a daloskönyv igen tetszett nekem, küldje el annak a második kötetét is. S tudod mit felelt rá? Azt, hogy annak a könyvnek nincs és nem is lesz folytatása. Így fejezte ki, hogy ne várjak többé tőle sem nótát sem banknótát.

Tudod lelkem, háromszázezer korona várandóságot senki se szeret kockáztatni; elzónáztam hát hozzá a fővárosba. Nagyon ridegen fogado t.

— Tudod Karola — szolt hozzám — te is könnyelmű vagy, a férjed meg uraskodó, mihaszna fráter! Kevély a nevére, pedig akármilyen mélyen van is a földben családfájának gyökere, mit ér az, ha külső koronáját úgy megtépte az idő, hogy levél is alig van már rajta. Nem csináltak semmit, csak gyermekekben gyarapodtok. Van is három gyermeketek!

— Ne sokalja Imre bátyám, ha mi nem sokaljuk.

— Nem is arról van szó, hanem arról hogy a férjed gondolkozzék a jövőjükről. Legyen hivatalnok s keressen valamit. Lehet dohány beváltó, ahoz nem kell sok tudomány, sem nagy ész. A férjed is természetet dohányt, tudja tán még, hogy mi fán terem?

— Szerezzen inkább bácsi valami jobb, urasabb hivalt nekí.

Mert tudod lelkem, neki sok ismeret-sége és befolyása van Budapesten. Képviselővel ebédelget és három miniszterrel perté van.

— Jól van, — mondta Imre bácsi, — majd megpróbálom, hogy a városotokban bejusson a sóhivatalba Jöjjön föl, hogy bemutatassam, jó neve, jó modora, urias külseje van, lehet, hogy megtetszik. Ha sótárnok lehetne, lenne kétezeröttszáz koronája, szabadlakása, kertje, fűtése, sója, löjje főbe magát ha így sem boldogul.

— Tegye meg hát Imre bátyám s a nyakába borultam, aztán kedveskedtem szürke agarának a „Titán”-nak is, mert tudod lelkem, ennek az agglégénynek ez a legdrágább kincse, ez mindig ott hever mellette, vagy a divánon, vagy a karosszéken.

Viktor nagyot ásított és még nagyobb káromkodott, midőn a jó tanácsot tőlem meghallotta. Végre is elszánta magát s lévén vagy öt képviselő atyafia, azok és Imre bácsi csodát műveltek: megtették sótárnoknak.

— No — mondta ekkor neki a bácsi, — ha most új életet kezdtek, akkor két hét múlva én is vendégetek leszek. Megakarom ugyanis nézni a házamat, amelyben laktok.

Tudod lelkem, ez a ház amelyiket eladtunk, mindig bérből volt, hát mi ingyen lakunk a bácsi nagyobbik házában, melyet dehogyan adott volna ő nevére!

Nem vagyunk most épen a pénznek bővében s ilyenkor azt gondoljuk, hogy: „mihelyt vendég, mindjárt menjék” de azért a bácsit nagyban várjuk. Nagyobbik lánykám francia verset tanulgat üdvözlésére, én meg kényelmes fekvővánkost készítek a „Titán” agár részére. Lehet, hogy itt foghatjuk Imre bácsit magunk közt végkép, meggyőzve őt arról, hogy nálunk, az egyetlen rokon családkörében lehetne csak az igazi családi otthona. Szerényfiné is, a cingár Marici, bebelátogat most hozzám kérdezni, hogy mikor érkezik meg az öreg Imre bácsi? mert ez az asszony is, ki olyan, mint egy fakó lepke, valami távoli rokonságot tart hozzá és úgy hívogatja, hogy a „sógor ur”. Ez a Marici néni, ki úgy röptül be mindig szobámba, mint egy szitakötő, egy darabig haragudott rám, mert nem mentem a fiához, kit orvosnak nevelt s most nagyra van vele. Persze volt jó dolgom, hogy mikor Szentirsay Viktorné lehettem, nem kívántam doktorné-asszonyság lenni, kinek a férje sárban, vízben úgy lótt-fut, mint egy hordár. Marici mama, egy darabig orrolt is ezért, de mikor beleg lánykámhoz az ő fiat hívattam, rögtön kibékült. Azóta megint eljárógat hozzám a darázsderékával és beleütögeti az orrát abba is, ami nem az ő dolga. Minap is sápitözva adta elő, hogy kár volt azt a mi kis házunkat eladni, mert a „kevés lassanként tovább eltart, mint a sok egyszerre” Most meg folytást a „sógor urat” emlegeti, mintha bizony ő is akarna valamit abból a háromszázezerből. Amilyen jó lélek, kitélik tőle az efféle badar kívánság.

De nem untatlak tovább özvegy Szendeffynével Ugyis sok a dolgom, rendbe kell hoznom a házat akkorára, mikor Imre bácsi megérkezik:

Karola.

Beregvár, 1904. máj. 31.

Kedvesem! Elfoglaltuk kincstári lakásunkat s szegény Viktorkám úgy körmöl a kincstári irodában, mint egy közönséges napidíjas. A bácsi, ki tegnap érkezett meg Titánkájával, jókedvűleg nézi ezt, mert hisz ő ki várta ezt így, hogy férjem viaskodjék az élet prózájával. Hát jól van! Aki egyszer háromszázezer koronát akar fölseperni, hajójék le érte. Söpörjük csak majd föl, az én Viktorkám sem lesz többé sóbálvány. Akkor majd élünk, most csak égünk!

A hivatalal járó összeköttetések borzasztók. Itt van például Kotoránszkiné, az ellenőr neje, ki házunkat megvette. Ez az asszony roppant haragszik rám, amiért az egész város nagyságos asszonynak hív. A minap beszélve egy végzett földesur búszkeségéről, csipős célzással mondta:

— Sok ember mily kevély és nemesi vére, pedig annyi időn át a piócák is kiszivhatták belőlük.

— Hja asszonyom! — feleltem neki — arról ugyan senki sem tehet, ha véletlenül jószületű. Oly vétek ez, melyet sokan irigyelnek.

— Előítélet, — szolt virslivastagságu ajkát lebigyesztve a madám — és biz az élet szüksége sok ilyen gőgös előítéletet leköszörül az emberekről.

Ezzel rámvette kökényszemeit, mert kökényszemei vannak, tudniillik mikor még a kökény zöld. Majd a mellén ragyogó gyémántos broszát nézegette, melyet sógorától: Teiteles Izidor ékszerésztől hozatott Debrecenből havi részletfizetésre. Olyan nagyra van vele, hogy tán a broszával is alszik.

Ki nem állhatom ezt az asszonyt. Nem bírja nekem megbocsátani, hogy míg ő szünetelt sónyaló, én csupán ideiglenes sótárnokné vagyok.

De írhatok neked jobbat is. Imre bácsi úgy megszerette a gyermekeimet, hogy rájuk iratta itteni házat, amelyben eddig mi is laktunk. Nekem pedig tegnap négyszáz koronát adott s így szolt:

Úgy megszerettem az itteni levegőt, hogy itt maradok még egy hóig.

— Bár csak örökre itt maradna Imre bácsi, — feleltem a nyakába borulva, — hisz sehol sem szeretik jobban. A t nyertünkön hordanók.

Ep akkor lépett be Szendeffyné, képzeld, a la matelot ruhában. Azt gondolta talán, hogy elég vén matróz van a világon, amiben igaza lehet. A bácsi nagyon nyájas hozzá s most már negyedszer állapították meg, hogy miben áll hát voltaképp a sógorságuk. En nem értem oly messzire ágazik. Ott hagytam őket, hogy neked e levélkét megírhasam. De nem folytathatom tovább, mert a szakácsnővel magam is kimegyek a piacra. Hozok valami finom halat, vagy jó vadit, mert Imre bácsi nagyon szereti. Meg a Titánról is gondoskodni kell. Ez a borjumáját szereti, melyet nálunk hamar elkapkodnak a vágószéken. Sietnem kell.

Viktorem vadászaton van néhány régi dzsentri barátjával. Ölel:

Karolád.

Beregvár, 1904. jun. 12.

Kedves jó Paulinom!

Azt sem tudom, hol és mint kezdjem, mert a sok izgalomtól a lélegzetem is elakad. Csak pár hó és ime minő fordulat!

E hó elején volt, midőn a kétszer ke resztelkedett gyémántú ellenőrné boszantóan szánakozó arccal kérde tőlem:

— Olva-ta nagysád a mai „Fremdenblatt”-ot?

Nem.

— Itt van nálam. Borzasztó van benne.

— Micsoda?

— Az, hogy Bécsből egy eddig igen szolid hírből állt bankár megszökött és elvitt magával négy millió koronát, mind a más leteti pénzt.

— Az bizony nagy baj azoknak, kiknek pénze van nála.

— Ugy gondolom, hogy a Királyházy Imre ur tőkéje is nála volt.

Elsápadtam.

— Mutassa azt a lapot; mi a szökevény neve?

— Katzovits Móric.

Ijedten dőltem hátra a támányon, elakadt a szavam s megeredt a könyvem.

— Az, valóban az! Szegény bácsi!

Imre bácsi künn sétált a friss levegőn s én futottam utána, hogy jöjjön haza.

Jött és azonnal sóbálványává vált, mihelyt elolvasta a „Fremdenblatt”-ot. Meg kellett támaszkodnia a zsőléhez, hogy el ne essék. Majd fölkiáltott: Nem, nem hihetem, huszónyolc éve, hogy ismerem!

Ment a táviróba sürgönyözni Bécsbe; két óra múlva választ kapott: a hír igaz, de egy fogas ügyvédet s egy ügyes rendőrszertet azonnal a szökevény után küldtek.

Nagyon szomorú ebédünk volt. Viktorem bizony ki is kelt:

Hogy helyezhette el bátyám tőkéjét Bécsben és nem idehaza?

— Egy milliót is rábiztam volna öcsém, olyannak ismertem. Míg a jószágomat el nem adtam, ő volt a bérlőm. Pontosan előre fizetett mindig. Mikor Bécsbe ment, hogy nagyobb vízben nagyobb halat fogjon, rábiztam kétszáznegyvenezer korona tőkémet s ő pár év alatt háromszázezeret csinált belőle.

Ha ebben is csalódtam úgy vagyonomon kívül elvesztettem az embereken való bizalmamat is.

Nem tudott az öreg Imre sem enni, sem aludni. Jó színe pár nap alatt elveszett s noha csak hatvanéves volt, legalább is nyolcvannak látszott.

Belebetegedett. Én meg majd meghaltam a méregtől, mikor a hegyesnyelvű ellenőrné így szolt hozzám:

— Nagy baj biz az, mikor egy Király házyból Semmiházy lesz. Most vége a nagysád örökségének!

— No bácsi! — kérde kedvetlenül egy nap Viktor az öregtől, most már mi a terve?

Dolgozni fogok — felelt Imre m-kacsul.

— Azért, hogy hatvanéves vagyok, még birok irodai munkát végezni.

— De meddig?

— Addig a meddig. Ha elfogy az erőm, kapok egy kis honvédegyélt s bemegek a menházba, mert honvéd voltam. De rátok nem szorulok.

Bizony szomorú volt látni, hogy ennek a mult héten még gazdag tőkepénzes embernek egybe sincs, mint a szemüvege és sétatotja.

En eltartanám őt, de mióta semmivé tette magát egy jött-menttel, szörnyen követelődő lett.

Még be'öttöt kívánt tegnap az ebédhez. Bár csak sóban főttre telnék neki, nem cukorban főttre!

Este meg már hat órákor lámpáért kiállt. Megsokaltam s felförmedtem e sok zaklatásra:

— Mintha bizony sötétben is nem látna köhögni!

S még a sápitózó Szendeffyné akkor lépett be és szenteskedve szólt:

— Karola, bizony türelmesebb lehetnél a szegény sógorhoz! Ha elveszett is a pénze, de látod a házát átíratva a gyermekeidre. Lásd az is bántja őt, hogy agarát kilöktetted a konyhába.

— No bizony az a fertelmes dög nem is fog velünk a szobában együtt lakni. Viktoromat eléggé bántja az, hogy nem reám, hanem a gyermekekre íratva a házát, mert ez bizalmatlansági nyilatkozat volt ellenünk.

En bizony kijelentettem a darázs Marici néninek, hogyha úgy a szivén van a vén Imre sorsa, hát vigye el őt magával, de nekem ne prédikáljon.

— Jól van, hát el is vis em.

— Isten hírével, jobb ma, mint holnap!

— Nem vagyok én aludtfej, hogy sem mire se szóljak, miért hoznak ki a sordomból?

Ma délelőtt az öreg Imrus és Marici néni egyre sugtak-bugtak. Tudtam, hogy ellenem konspirálnak, de nem törődtem velük.

Dél felé egyszer csak teljesen felöltözve, nyári felöltőben, kalap és bot a kezében, benyit hozzám a vén Imre, oldalán Marici s kijelenti:

— Karola hugom, nem kívánom tovább igénybe venni vendégszeretetedet. Megyek a sógoras-zony házába, ahol kibéreltem magamnak egy szobát. Hála Istennek maradt még vagy tízezer koronám a tárcámban. Ott kéznél lesz a fia is, aki majd kigyógyít. Köszönöm eddigi szíveskedéseket.

Ránéztem a vén ravasz rókára, aki arról a néhány ezresről dehogyan szólt volna eddig s elérzékenyedve szóltam:

— Ha Imre bácsi azt hiszi, hogy más hol szivesebben ápolják, akkor én nem tartozatom, ha fáj is a szivem!

Megkönnyebbültem, mikor a kapu bezárt utánuk, oly szekánt volt az öreg az utóbbi időkben. Biz Isten, ha meghal sem gyászolom meg, annyit sem, mint egy katica bogarat mikor így el tudott hagyni.

Viktorom, mikor este a nagy halászatról hazajött s elmondta neki az esetet, válat vont s így szólt:

— Nagyobb baj az annál, hogy nekem örökké eféle sósfurának kell maradnom!

— Hidd meg édesem, magam is odavagyok a sok izgatottságtól. Szüretre röplők hozzád a hegyre. — Szerető **Karolád**

Beregvár, 1904. jul. 6.

Paulin! Végem van, nem is én vagyok csak az árnyékom. Már néhány hét óta látam ablakomból, hogy a vén Emerikusz felgyógyult és a vén matróz Maricivel nyájasan karonfogva sétálgat az utcán. El sem képzeltem, hogy mint csöröghetnek a csontjaik egymás mellett, igazi „dance macabre.” Azt is hallottam, hogy a fiatal Szendeffy csodát tett az öreggel, oly jól gyógyította. Arcaszine csakugyan visszatért Imrének s büszke, dacos arccal sétálgat el házuk előtt, mintha csak tüntetne. A multkor így szólt hozzám a hernyőszemöldökű, vastagajku ellenőrné:

— Meglátja nagysád, annak, hogy a bácsija Marici nénihez ment, folytatása is lesz még.

— Ugyan mi?

— Az, hogy Marici Imre bácsihoz fog menni.

— Bánom is én s nagyot nevettem. A hét szük esztendő közül egyik párosul a másikkal, — nem az én bajom lesz!

— No de — folytatá Kotoránszkiné, — a gyémántos tű most is ott volt a melhén — ha hoztam egyszer rossz hirt, bezzeg hozok most jót is. Itt a tegnapi „Fremdenblatt.”

— Mi van benne?

— Az, hogy a Királyházy Imre ur pénze az utolsó koronáig megkerült.

Sóbálványnyá meredtem meglepetésben.

— Lehetetlen!

— Meg az egy szál! mind a háromszázezer korona! Koczovits Móricot, midőn a hajóról kilépett New-Yorkban, elfogatta H. bécsi ügyvéd, ki egy rendőrtisztrel együtt gyorsabb hajón megelőzte őt egy nappal. Megtálták a gézenguznál az ellopott négy-milliót.

— Szörnyűség!

— Hát nem örül rajta? Már a bácsikája sürgőnyt kapott Bécsből, hogy hozzák a foglyot is, a pénzt is. De majd megtudja a részleteket, nekem sietnem kell, tudja nászasszony leszek a fiatal Szendeffy doktorl akadalmán, hát sok bevásárolni válok van még a toalettemhez. Ugyancsak derék dolog lenne, ha az orvos ur együtt tartaná meg esküvőjét az édes anyjával, így legalább ha már kegyved nem is akart Szendeffynek nejevé lenni, hát legalább unokatestvérségbe jutna vele, ha csak így mostoha módon is — kacagott az ellenőrné.

Bizony édes Paulin, bevallom, hogy most még szomorubb volt az ebédünk, mint akkor, mikor a szökés hírért megtudtuk. Most Viktor rám támadt, hogy én idegenitettem el Imrét, én meg őt vádoltam ezzel, szóval rútul összevesztünk s én egyre sírok.

Van mit hallanom mindennap. A vén hálátlan Imre, merő hálából a fiatal Szendeffy orvost tette általános örökösének s végrendeletét elhelyezte a közjegyzőnél, ráadásul a vén bolond csakugyan elveszi a szöcske módra ugráló Maricit, hogy állandóan velük maradhasson. Megbabonázta őt ez a vén asszony. En csak nem szerethettem őt jobban a férjemnél meg a gyermekeimnél.

Annyi itt most a „mende-monda, csipős célzat, kiálthatatlan tekintet, hogy hátat akar fordítani ennek a csuf helynek. Áttétetem a férjemet egy más helyre, ahol jobbak az emberek.

Szendeffy doktor most már a saját fogtán büszkélkedik könnyű neki a bácsi pénzéből, az én örökségemből és csakugyan vőlegény is. Segit rajta a Királyházy Imre haromszáz ezer koronája. Kaphat lányt eleget annyi bizonyos, mert hisz általános örökös Dacból tette ezt az öreg, csupa merő dacból, a hálátlan!

Könybe lábadt szemmel végezem soraimat s egyedüli vigaszom édes Paulinom, ha neked kiönthetem panaszomat. Ne feledd elszomorodott **Karoládat.**

KÖZÉRDEK.

A mezőkaszonyi cigányok. Mezőkaszony község (az idén Kaszonta város, mert sok szöllőt várnak) végében cigányok laknak. Mellékfoglalkozásuk a vályogvetés, néha a műzikálás, főfoglalkozásuk a mások földjén való garázdálkodás, mások fájának levágása, elragadása s mások holmiainak önkényes kölcsönvétele. A cigányok mások földjein — sokszor a termő földön át — minden engedély nélkül csatangolnak s csoportosan járnak furkósokkal felfegyverkezve. Nem félnek senkitől, mert azt a földtulajdonost, aki elég merész őket kérni, vagy pláne figyelmeztetni, hogy kárt ne okozzanak, megfélemlítik, sőt meg is verik. Az illetők hiába fordulnak a csendőrséghez, mert ez nem ér rá az ilyen kicsinységekre.

Ajánljuk ezt az ügyet a főszolgabíró figyelmébe.

MENDE-MONDÁK.

A rendőrségnél új szabályrendelet készült. E szerint éjjeli zenét csak az adhat, aki 1 kor. bélyeggel ellátott kérvényét a rendőrséghez 24 órával megelőzőleg beadta. Kérvényében mindenki tartozik megjelölni a helyet és időt, amelyben, a cigányt, akivel s a hölgyet, akinek a zenét adja. Pontosán körülírandók a játszanló dalok, a használandó futamokkal és közbekiáltásokkal együtt.

Mellékelni kell a megisztelendő hölgy okmányzerűen kiállított beleegyezését, mit — kiskorúsága esetén — a gyámhatósággal jóvá kell hagyni.

Szerencse fel!

A vármegyei tisztviselők feldolgozták összes restanciájukat. Az öröm mámorában értekezletet rögtönöztek, melyen pályadíjat tűztek ki mindenki számára, aki dolgot tud adni a hivataloknak.

Alsóvereczke község panaszszal állt elő, hogy lakossága a civilizáció vívmányaiból csak igen keveset élvez. Még abban sem telhetik kedve, hogy szemtől-szemben lásson kocsikázásokat.

A vármegye hírül vette ezt a nagy óhajást s azzal lepte a meg a vereczkeieket, hogy teljesítette a régi kívánságot és felállította a hetedik *szolgabíró* szolgabírószolgabíró.

Az egyik városi tisztviselő villámgyorsasággal intézgeti el a hozzá érkező ügyeket. Kartársai emiatt ki akarják őt társaságukból golyózni. Azt tartják, az ilyen dolog a tisztességtelen *verseny* körébe tartozik.

Terményárak.

1904. július 23.

Ó-Gabonanem	kor.	fl.
Buza	9	30
Rozs	6	70
Árpa	6	60
Zab	5	70
Tengeri	7	—
Repce	9	50
Köles	—	—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nina, Kisgazdáink helyzete. Közegészségügy. Csak azért is c. műveket közlésre elfogadtuk.

Szemek. A napokban olvastuk egy fővárosi lapban, emlékeztünk szerint, a Hét-ben s ezért nem közölhetjük.

Az írógépes kisasszony szerzőjétől jobbat várunk.

Egy pénzügytől. Jövő számban jön.

Beregi Társaság, A lakás, Közöljük.

Kérjük t. olvasóinkat kik lapunk előfizetési díját még be nem küldték, hogy azt mlynél előbb sziveskedjenek lapunk szerkesztőségéhez beküldeni.

Mezőkaszonyi házam (Blokstay-ház)

ELADÓ.

Dr. Kubowich Géza

ügyvéd,

Beregszász Bocskay u. 6. sz.

Birtokbérlet.

A vámos-atyai határban mintegy **300 magyar holdas**, buzát és repcét termő, **legjobb tanyái birtok** elegendő épületekkel 13. kat. hold **dohányengedelyel**, őszi vetésekkel **1905. évi január 1-től** kezdve **6 évre** haszonbérbe adandó. A tanya a „somi” állomáshoz 1 órányira, a most építkezés alatt levő vásáros-naményi állomáshoz pedig $\frac{3}{4}$ órányi távolságra van. Levélbeli tudakozódások figyelembe nem vétetnek, mert csakis személyesen kívánnak tárgyalni.

Ganz Jakab és Jenő
Vásárosnaményban

850—1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Beregvármegye köz. erd. bizottságának f. évi 2422. sz. határozata alapján az ilosvai **erdőőri** állomásra 850 korona évi illetményvel és 40 korona faváltságdíjjal ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázóktól megkívántatik:

1. erdőőri oklevél, 2. keresztlevél, 3. Orvosi bizonyítvány és 4. az eddigi szolgálatról szóló bizonyítvány. Sajátkezűleg írott kérvények alólirott állami erdőhivatalhoz nyújtandók be folyó évi augusztus 24-ig. Beregszász, 1904. évi július 23-án.

M. kir. állami erdőhivatal.

480—904. v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbírósp. II. 486—902. számú végzése által **Gárdonyi és társa cég** végrehajtó javára **Bagaméry Károly** ellen hátr. 61 k. 06 fill. tőkekövetelés és járulékai erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag felülfoglalt és 910 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árveésnek a beregszászi kir. járásbírósp. V. 633-6—1904. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gulácson alperesnél leendő eszközlésére **194-ik évi augusztus hó 10-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingo-

ságok ezen árverésen az 1881. évi LX t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adadni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőb égi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Beregszászban, 1904. évi július 22-ik napján.

Schuller, kir. bír. végrehajtó.

1358—1904. szám.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Alsó és Felső-Remete községek tulajdonát tevő erdőből kihasználásra engedélyezett **három darab**

tölgyhaszonfa

Alsó-Remetén **1904. augusztus 1-én d. e. 7 órakor** a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen el fog adadni.

A kihasználásra kijelölt 3 fa összértéke 173. kor. 84 fill. Kitermelési idő f. év augusztus 31-ike.

Komlós, 1904. július hó 18-án.

Ottinger Ede, körjegyző.

A Mezőkaszonyi Népbank Részvénytársaság

közhírré teszi, hogy

részvényeire

a Magyar Pénzüstézetek Országos Szövetsége
Részvénytársaság

igen előnyös feltételek mellett

kölcsönt nyújt.

A kölcsöntnyújtást közvetíti és e tekintetben részletes felvilágosítással szolgál

a Mezőkaszonyi Népbank rt.
igazgatósága.

Ifj. Fedák István orpington telepe
Beregszász.

Allattenyésztők figyelmébe.

„Búvár” nevű 2 éves importált apától és anyától származó montafoni bika fedez 2 koronáért

Ifj. Fedák István
gazdasági udvarában Beregszászban,

Előjegyzéseket elfogad számfeletti sárga orpington csirkéire. Jércék ára 6 korona. Kakasok ára 7 korona.

Az előjegyzett baromfiak a miskolci országos baromfi kiállítás után október 10-ike táján adatnak át.

Pénzt

ékszerekre, értékpapírokra és minden elfogadható tárgyra. Bárhol másutt elzálogosított tárgyakat magamhoz váltok és azokra magasabb kölcsönt a legolcsóbb kamatok mellett adok

Mór Jakabné,

zálogkölesön intézete Árpád-utca 23.